

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 – 1793/09. 12. 2013 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата за оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация за професия код **863030** „Сержант-техник”, специалност код **8630308** „Взривни технологии и неутрализиране на невзривени бойни припаси” от професионално направление код **863** „Военно дело и отбрана” от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Атанаска Тенева – заместник-министър.

ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА

Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ЧЕТВЪРТА
СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППО	НАИМЕНОВАНИЕ
Професионално направление	863	„ВОЕННО ДЕЛО И ОТБРАНА”
Професия	863030	„СЕРЖАНТ-ТЕХНИК”
Специалност	8630308	„ВЗРИВНИ ТЕХНОЛОГИИ И НЕУТРАЛИЗИРАНЕ НА НЕВЗРИВЕНИ БОЙНИ ПРИПАСИ”

Утвърдена със Заповед № РД 09 – 1793/09. 12. 2013 г.

София, 2013 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и практика за придобиване на **ЧЕТВЪРТА** степен на професионална квалификация по професия код **863030 „СЕРЖАНТ-ТЕХНИК”**, специалност код **8630308 „ВЗРИВНИ ТЕХНОЛОГИИ И НЕУТРАЛИЗИРАНЕ НА НЕВЗРИВЕНИ БОЙНИ ПРИПАСИ”** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции на обучаваните, изискващи се за придобиване **ЧЕТВЪРТА** степен по изучаваната специалност **„ВЗРИВНИ ТЕХНОЛОГИИ И НЕУТРАЛИЗИРАНЕ НА НЕВЗРИВЕНИ БОЙНИ ПРИПАСИ”**.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията **„СЕРЖАНТ-ТЕХНИК”**.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

1. За държавния изпит по теория:

- а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
- б. Критерии за оценяване.

2. За държавния изпит по практика:

- а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания
- б. Критерии за оценяване

3. Система за оценяване

4. Препоръчителна литература

5. Приложения:

- а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория
- б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

ИЗПИТНА ТЕМА № 1

Изпитен въпрос № 1. Взрив и взривни вещества.

План-тезис:

- Основни сведения за взрива. Взрив и взривни вещества.
- Характеристики на взривните вещества. Видове взривни вещества. Класификация и състав.

Изпитен въпрос № 2. Морски мини

План-тезис:

- Морски мини – класификация, устройство, комплектация и маркировка.
- Неутрализиране на невзривени мини. Мерки за безопасност.

Дидактически материали: схеми, макети.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки 60
Описва основните сведения за взрива.	15
Знае видовете взривни вещества. Прави класификацията и знае съставът им. Описва характеристиката на взривните вещества.	15
Знае класификацията и устройството на морските мини. Посочва комплектацията и маркировката.	10
Познава начините за неутрализиране на невзривени мини.	10
Знае и описва мерките за безопасност.	10

ИЗПИТНА ТЕМА № 2

Изпитен въпрос № 1. Заряди на взривните вещества. Видове заряди на взривните вещества. Ред за изработване на заряди. Общи мерки за безопасност.

План-тезис:

- Начин за изработване на зарядите на взривните вещества.
- Видове заряди на взривните вещества. Ред за изработване на заряди. Общи мерки за безопасност.

Изпитен въпрос № 2. Боеприпаси за зенитно-ракетното въоръжение. Зенитни управляеми ракети – общо устройство и видове. Мерки за безопасност. Неутрализиране на не взривени бойни припаси.

План-тезис:

- Боеприпаси за зенитно–ракетното въоръжение. Зенитни управляеми ракети – общо устройство и видове.
- Мерки за безопасност. Неутрализиране на невзривени бойни припаси.

Дидактически материали: схеми, макети.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки 60
Описва видовете заряди на взривните вещества. Посочва техните характеристики.	30
Знае реда за изработване на заряди. Знае общите мерки за безопасност.	15
Диференцира боеприпасите за зенитно-ракетното въоръжение. Описва общото устройство и знае видовете зенитни управляеми ракети.	15

ИЗПИТНА ТЕМА № 3

Изпитен въпрос № 1. Съхраняване на взривни материали. Изисквания за съхраняване и отчитане на взривните материали. Оборудване и охрана на складовете.

План-тезис:

- Съхраняване на взривни материали. Видове мрежи от детониращ шнур.
- Изисквания за съхраняване и отчитане на взривните материали. Оборудване и охрана на складовете.

Изпитен въпрос № 2. Почви и скали.

План-тезис:

- Свойства на почвите и скалите. Видове почви и скали.
- Механични свойства. Коефициенти на якост и взривяемост на почвите.

Дидактически материали: схеми, макети.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки 60
Знае съхраняването на взривни материали.	10
Знае изискванията за съхраняване и отчитане на взривните материали.	10
Знае оборудването и охраната на складовете.	10
Обяснява вярно свойствата на почвите и скалите.	10
Изброява видовете почви и скали. Знае механичните им свойства.	10
Формулира коефициенти на якост и взривяемост на почвите.	10

ИЗПИТНА ТЕМА № 4

Изпитен въпрос № 1. Нормативни документи. Изисквания при провеждане на взривните работи.

План-тезис:

- Нормативни документи.
- Видове нормативни документи. Изисквания при провеждане на взривните работи.

Изпитен въпрос № 2. Транспортиране на взривни материали.

План-тезис:

- Транспортиране на взривни материали. Общи сведения.
- Правила за товарене на взривни материали.

Дидактически материали: схеми, албуми, макети.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки 60
Знае съдържанието на нормативните документи.	10
Описва видовете нормативни документи.	10
Знае изискванията при провеждане на взривните работи.	10
Знае начините за транспортиране на взривни материали.	15
Посочва вярно правилата за товарене на взривни материали.	15

ИЗПИТНА ТЕМА № 5

Изпитен въпрос № 1 Огневи начин за взривяване и технология на взривяване с детониращ шнур.

План-тезис:

- Огневи начин за взривяване и технология на взривяване с детониращ шнур.
- Характеристика на огневия начин за взривяване.
- Средства и принадлежности. Видове взривни мрежи от детониращ шнур. Мерки за безопасност.

Изпитен въпрос № 2. Електро взривни мрежи.

План-тезис:

- Електро взривни мрежи.
- Видове електро взривни мрежи.
- Определяне на параметрите им и предпазване от гръмотевици. Мерки за безопасност.

Дидактически материали: Ел. схеми, албуми.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки 60
Знае огневия начин за взривяване и технология на взривяване с детониращ шнур.	10
Прави вярна характеристика на огневия начин за взривяване.	10
Знае средствата и принадлежностите. Обяснява вярно видовете	10

взривни мрежи от детониращ шнур. Знае мерките за безопасност.	
Знае видовете електровзривни мрежи.	10
Определя параметрите им и предпазването от гръмотевици. Изброява и описва мерките за безопасност.	20

ИЗПИТНА ТЕМА № 6

Изпитен въпрос № 1 Унищожаване на взривни материали.

План-тезис:

- Унищожаване на взривни материали.
- Общи сведения. Ред за унищожаване на негодни взривни материали.

Изпитен въпрос № 2. Електрически начин за взривяване.

План-тезис:

- Електрически начин за взривяване.
- Характеристика на електрическия начин за взривяване.
- Средства и принадлежности. Мерки за безопасност.

Дидактически материали: схеми, макети, албуми.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки 60
Знае принципа на унищожаването на взривни материали.	10
Знае и вярно описва реда за унищожаване на негодни взривни материали.	10
Знае и вярно обяснява електрическия начин за взривяване.	15
Знае характеристиката на електрическия начин за взривяване.	15
Знае средствата и принадлежностите на електрическия начин за взривяване. Знае и описва мерките за безопасност.	10

ИЗПИТНА ТЕМА № 7

Изпитен въпрос № 1. Взривяване на почви чрез изхвърляне.

План-тезис:

- Взривяване на почви чрез изхвърляне.
- Технология на взривните работи за нормално и насочено изхвърляне.
- Изчисляване на параметрите. Мерки за безопасност.

Изпитен въпрос № 2. Откриване, обезвреждане и унищожаване на единични импровизирани взривни устройства.

План-тезис:

- Откриване, обезвреждане и унищожаване на единични импровизирани взривни устройства.
- Признаци за наличие на импровизирани взривни устройства.

- Начини за разузнаване на единични импровизирани взривни устройства. Обезвреждане на импровизирани взривни устройства.

Дидактически материали: ел. схеми, албуми.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки 60
Знае взривяването на почви чрез изхвърляне.	10
Знае технологията на взривните работи за нормално и насочено изхвърляне.	10
Формулира параметрите при извършване на взривни работи в почви. Вярно посочва мерките за безопасност.	10
Знае начините за откриване, обезвреждане и унищожаване на единични импровизирани взривни устройства.	10
Знае и изброява признаците за наличие на импровизирани взривни устройства.	10
Знае и посочва начините за разузнаване и обезвреждане на единични импровизирани взривни устройства.	10

ИЗПИТНА ТЕМА № 8

Изпитен въпрос № 1. Взривяване на дърво и дървени елементи.

План-тезис:

- Взривяване на дърво и дървени елементи.
- Изчисляване параметрите на взривните работи при разрушаване на обли, фасонирани греди и група дървета.
- Изкореняване на пънове. Мерки за безопасност.

Изпитен въпрос № 2. Устройство на осколчните, фугасните, осколочно-фугасните, бронебойните, комулотивните и специалните артилерийски снаряди.

План-тезис:

- Устройство на осколчните, фугасните и осколочно-фугасните снаряди.
- Устройство на бронебойните, комулотивните и специалните артилерийски снаряди.

Дидактически материали: схеми, албуми.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки 60
Знае и описва начините за взривяване на дърво и дървени елементи.	15
Формулира параметрите при извършване на взривни работи при разрушаване на обли, фасонирани греди и група дървета.	10
Знае начин за изкореняване на пънове. Посочва мерките за безопасност.	15
Знае устройството на осколчните, фугасните и осколочно-	10

фугасните снаряди.	
Знае устройство на бронебойните, комолативните и специалните артилерийски снаряди.	10

ИЗПИТНА ТЕМА № 9

Изпитен въпрос № 1. Взривяване на тухлена и каменна зидария, бетон и железобетон.

План-тезис:

- Взривяване на тухлена и каменна зидария, бетон и железобетон.
- Изчисляване параметрите на взривните работи за разрушаване на тухлена и каменна зидария, бетон и железобетон.
- Мерки за безопасност.

Изпитен въпрос № 2. Основни видове и образци противотанкови и противопехотни мини. Мерки за безопасност.

План-тезис:

- Основни видове и образци противотанкови и противопехотни мини.
- Мерки за безопасност.

Дидактически материали: схеми, табла

Критерии за оценяване	Максимален брой точки 60
Знае и обяснява взривяването на тухлена и каменна зидария, бетон и железобетон.	15
Знае и доказва вярно изчисляването на параметрите на взривните работи за разрушаване на тухлена и каменна зидария, бетон и железобетон.	10
Знае мерките за безопасност.	15
Знае основни видове и образци противотанкови и противопехотни мини.	10
Знае и описва мерките за безопасност при работа с видовете мини.	10

ИЗПИТНА ТЕМА № 10

Изпитен въпрос № 1. Взривяване на жп линии и хидротехнически съоръжения.

План-тезис:

- Взривяване на жп линии и хидротехнически съоръжения.
- Основни обекти за разрушаване. Параметри на взривните работи.
- Организация на работа. Мерки за безопасност.

Изпитен въпрос № 2. Взривяване на дървени мостове.

План-тезис:

- Взривяване на дървени мостове.

- Изчисляване параметрите на взривните работи.
- Организация на работа. Мерки за безопасност.

Дидактически материали: схеми, макети.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки 60
Знае и вярно обяснява взривяване на жп линии и хидротехнически съоръжения.	10
Знае и вярно описва основни обекти за разрушаване. Знае параметрите на взривните работи.	10
Анализира организацията на работата. Знае мерките за безопасност.	10
Определя и илюстрира взривяване на дървен мост.	20
Знае параметрите при извършване на взривни работи при взривяване на дървени мостове. Знае и вярно описва организацията на работа и мерките за безопасност	10

ИЗПИТНА ТЕМА № 11

Изпитен въпрос № 1. Импровизирани взривни устройства.

План-тезис:

- Основни сведения за импровизираните взривни устройства.
- Определение и класификация на импровизираните взривни устройства.
- Предназначение на импровизираните взривни устройства. Общо устройство на импровизирани взривни устройства.
- Начини и схващания за използване на импровизирани взривни устройства от военни и паравоенни формирования.

Изпитен въпрос № 2. Щатни средства за изготвяне на импровизирани взривни устройства. Инженерни боеприпаси – предназначение и общо устройство. Видове взриватели – предназначение и общо устройство. Клеймене и маркировка.

План-тезис:

- Щатни средства за изготвяне на импровизирани взривни устройства. Инженерни боеприпаси – предназначение и общо устройство.
- Видове взриватели - предназначение и общо устройство. Клеймене и маркировка.

Дидактически материали: схеми, макети.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки 60
Знае основните сведения за импровизираните взривни устройства.	10
Знае определението и класификацията на импровизираните взривни устройства.	10
Знае предназначението на импровизираните взривни устройства.	10

Оценява и вярно обяснява начините за използване на импровизирани взривни устройства от военни и паравоенни формирования.	10
Дефинира вярно и сравнява щатните средства за изготвяне на импровизирани взривни устройства.	10
Дава верни примери за видове взриватели. Знае предназначението и общото им устройство. Диференцира и интерпретира клеймене и маркировка на видовете взриватели.	10

2. Критерии за оценяване

Комисията по оценяване на изпита по теория на професията и специалността, назначена със заповед на ръководителя на обучаващата институция определя, за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.

Чрез държавния изпит по практика на специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетенции на обучаваните, отговарящи на четвърта степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в отработване на практически въпроси, свързани с изготвяне на боевици от взривни вещества, демонстриране на технологията за взривяване с детониращ шнур, начини за устройване на видове електровзривни мрежи, проектиране и взривяване на елементи от различни материали, откриване, обезвреждане и унищожаване на единични импровизирани взривни устройства.

Индивидуалното практическо задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, годината, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита - дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се съставят в обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване.

За всяко индивидуално практическо задание комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на заданието.

№	Критерии	Показатели	Максимален брой точки
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	- избира и използва правилно технически средства; - правилно употребява предметите и средствата на труда по безопасен начин; - разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа, дефинир, и спазва предписания за своевременна реакция; - спазва дейностите за опазване на околната среда, свързани с изпитната му работа, включително почистване на работното място.	ДА/НЕ
2.	Ефективна организация на работното място.	- подрежда инструментите и материалите, като осигурява удобство и точно спазване на технологията; - целесъобразно употребява инструментите и материалите; - работи с равномерен темп за определено време.	5
3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията.	- спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание.	10
4.	Правилен подбор на материали и инструменти съобразно конкретното задание.	- правилно подбира типа и вида на необходимите материали и инструменти, според изпитното задание.	10
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според изпитното задание.	- самостоятелно определя технологичната последователност на операциите; - спазва технологичната последователност в процеса на работа.	15
6.	Качество на изпълнението на изпитното задание.	- всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология; - изпълнява задачата в поставения срок;	15
7.	Самоконтрол и самопроверка на изпълнението на изпитното задание.	- оценява резултатите, взема решение и отстранява грешките; - прави оптимален разчет на времето за изпитното задание.	5

Забележка: 1. Първият критерий няма количествено изражение, а качествено.

2. Ако обучаемият по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучаемият се поставя оценка слаб (2).

Примерни индивидуални практически задания

Индивидуално практическо задание № 1

Огневи начин за взривяване. Изготвяне на боевици. Взривяване на единични заряди. Мерки за безопасност.

Индивидуално практическо задание № 2

Технология на взривяване с детониращ шнур. Взривяване с детониращ шнур. Мерки за безопасност.

Индивидуално практическо задание № 3

Електрически начин на взривяване. Устройване на електровзривна мрежа. Мерки за безопасност.

Индивидуално практическо задание № 4

Взривни работи за устройване на фортификационни съоръжения. Изработване на зарядни устройства. Изготвяне на боевици. Мерки за безопасност.

Индивидуално практическо задание № 5

Взривяване на елементи от различни материали. Разрушаване на дърво. Разрушаване на стоманени елементи. Разрушаване на каменни и бетонни елементи. Мерки за безопасност.

Индивидуално практическо задание № 6

Взривяване на стоманобетонов мост. Подготовка и закрепване на зарядите и взривните мрежи. Оборудване на минна станция. Мерки за безопасност.

Индивидуално практическо задание № 7

Взривяване на метален мост. Провеждане на инженерно разузнаване. Подготовка и закрепване на зарядите и взривните мрежи. Оборудване на минна станция. Мерки за безопасност.

Индивидуално практическо задание № 8

Откриване, обезвреждане и унищожаване на единични импровизирани взривни устройства. Способи за разузнаване на единични импровизирани взривни устройства. Обезвреждане на импровизирани взривни устройства.

Индивидуално практическо задание № 9

Изготвяне на документи за минно поле. Документиране на минни полета. Средства за документиране на минни полета. Документи.

Индивидуално практическо задание № 10

Поставяне и обезвреждане на отделни мини.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Системата за оценяване на държавния изпит по теория и по практика на професията и специалността е точкова. Максималният брой точки за всяка изпитна тема и за всяко индивидуално практическо задание е 60 точки.

Оценяването на индивидуалните практически задания се извършва на основата на единни национални критерии, определени в изпитната програма и конкретизирани в изпитните теми и в индивидуалните практически задания. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Формулата за преминаване от точкова система в оценка с качествен и количествен показател е съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 за системата за оценяване.

Преминаването от точки в цифрова оценка се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общ брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 за системата за оценяване, а оценяването на работата от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 за системата за оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Ръководство по материалната част на средствата за инженерно въоръжение. МО, ВИ, 1992.
2. Конвенция за унищожаване на противопехотни мини.
3. Наставление за устройване и преодоляване на инженерни заграждения. МО, 1998.
4. Сборник нормативи по бойната подготовка на инженерните войски в Българската армия. ВИ, С., 1993.
5. Инструкция за унищожаване на невзривени бойни припаси. ВИ, С., 2002.
6. Ръководство по подривните работи. МНО, ДВИ, С., 1989.
7. Конвенция за унищожаване на противопехотни мини.
8. Стандартизационно споразумение STANAG 2036 (ENGR) - Разполагане на наземни минни полета, процедури по вписване, докладване и маркиране.
9. Стандартизационно споразумение STANAG 2889 (ENGR) - Маркиране на рискови зони и пътищата през тях.
10. Стандартизационно споразумение STANAG 2389 – Минимални стандарти за подготовка на оператор по обезвреждане на самоделни взривни устройства.
11. Стандартизационно споразумение STANAG 2036 (ENGR) - Разполагане на наземни минни полета, процедури по вписване, докладване и маркиране.
12. Стандартизационно споразумение STANAG 2221 – Доклади на EOD.
13. Стандартизационно споразумение STANAG 2377 – Процедури прилагани в случаи на инцидент.
14. IMAS 08.10; General mine action assessment.
15. IMAS 08.30; Post-clearance documentation.
16. IMAS 08.40; Marking mine and uxo hazards.
17. IMAS 09.10; Clearance requirements.
18. IMAS 09.30 Explosive ordnance disposal.
19. Йорданов, М., Гогов Е. Взривни работи и технологии във военното дело. МО, ВИ, С., 1994.
20. Стефанов, Д. Технология и безопасност на взривните работи. ВМГИ, С., 1985.
21. Лазаров С. Взривни работи. ДИ, С., 1988.
22. Методическо пособие по специална подготовка – Подривно дело. С., 1975.
23. Паунов, Н., Барбулов Б. Технология на взривните работи. С., 1984.
24. Правилник по безопасността на труда при взривните работи, С., 1997.
25. 7.62 мм. картечница „Калашников”- ръководство за службата, ДВИ, 1974.
26. 9 mm. Пистолет “Макаров”. ВИ, 1986.
27. НСД – Материална част на стрелковото оръжие. ВИ, 1987.

28. НСД – Основи на стрелбата със стрелковото оръжие. ВИ, 1985.
29. ОПССО – учебно пособие ВИ, 1985.
30. НСД – Начини и правила за стрелба със стрелковото оръжие. ВИ, 1987.
31. Курс за стрелбите със стрелково оръжие и бойни машини в Българската армия. МО, 1999.
32. Сборник нормативи по бойната подготовка на сухопътните войски. ВИ, 1979.
33. Мерки за безопасност при различна дейност на военнослужещите, учебно пособие. В. Търново, 2001.
34. Методическо пособие за проверка боя и привеждане към нормален бой на СО и БМ. ВТ, 1994.
35. Сборник таблици за стрелба със стрелковото оръжие. ДВИ, 1976.
36. Методика на огневата подготовка. ВИ, С, 1989.
37. Наставление за ПВО на войските. Правила за стрелба със зенитни установки ЗУ-23-2. МО, ВИ, София, 1985.
38. Авиационни средства за поразяване. Обезвреждане и унищожаване. ВИ, София, 1992.
39. Морски мини и борбата с тях. ВВМУ, Варна, 2002.
40. Бойни припаси. ВИ, С., 1984.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. оф. канд. Ганимир Велинов Велинов
2. старшина Борис Атанасов Георгиев
3. старшина Емил Алексиев Алексиев

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Примерен изпитен билет по теория на специалността.

(пълно наименование на обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ЧЕТВЪРТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ТЕОРИЯ НА**

ПРОФЕСИЯ 863030 „Сержант-техник”

**СПЕЦИАЛНОСТ 8630308 „Взривни технологии и неутрализиране на невзривени
бойни припаси”**

Изпитен билет №...

Изпитен въпрос № 1. Заряди на взривните вещества. Видове заряди на ВВ. Ред за изработване на заряди. Общи мерки за безопасност.

План-тезис:

- Описва начина на изработване на зарядите на взривните вещества.
- Описва видовете заряди.
- Познава мерките за безопасност.

Изпитен въпрос № 2. Боеприпаси за зенитно-ракетното въоръжение. Зенитни управляеми ракети – общо устройство и видове. Мерки за безопасност. Неутрализиране на невзривени бойни припаси.

План-тезис:

- Описва видовете боеприпаси на зенитно-ракетното въоръжение.
- Описва устройството на зенитните управляеми ракети.
- Мерки за безопасност.

Дидактически материали: схеми, албуми, макети

Председател на изпитната комисия:

(звание, име, фамилия, подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:

(звание, име, фамилия, подпис)

(печат на обучаващата институция)

2. Примерен изпитен билет по практика на специалността.

(пълно наименование на обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ЧЕТВЪРТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ
ПО ПРАКТИКА НА**

ПРОФЕСИЯ 863030 „Сержант-техник”

**СПЕЦИАЛНОСТ 8630308 „Взривни технологии и неутрализиране на невзривени бойни
припаси”**

И н д и в и д у а л н о п р а к т и ч е с к о з а д а н и е № ___

На кадет

(трите имена на обучавания)

Форма на обучение....., сесия:, година

Начална дата на изпита: начален час:

Крайна дата на изпита: час на приключване на изпита.....

При спазване на методиката и правилата за провеждане на занятия по тактико-специална подготовка в Българската армия да се проведе занятие на тема №... от въпросника с практическите задания.

Указания за изпълнение на практическото задание:

Изпълнението на практическото задание се провежда на учебния полигон за практически занятия.

Индивидуалното практическо задание се изпълнява по форма ежедневна.

Необходими условия за изпълнение на индивидуалното практическо задание:

План-конспект, снаряжение и необходимото материално осигуряване в съответствие със спецификата на практическото задание.

Кадет: _____

(име, фамилия, подпис)

Председател на изпитната комисия:

(звание, име, фамилия, подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция

(звание, име, фамилия, подпис)

(печат на обучаващата институция)